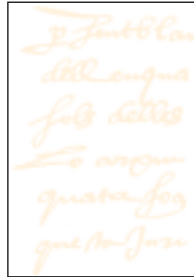

ARXIUS

B U T L L E T Í D E L

N Ú M E R O 3 6

S E R V E I D ' A R X I U S

H I V E R N D E 2 0 0 2

1. El Grup d'Avaluació i Tria de Documentació de les Universitats (GATDU) creat per la CNATD

La Comissió Nacional d'Avaluació i Tria de Documentació (CNATD) té, entre altres funcions, promoure la creació de grups de treball per a l'estudi d'avaluació i tria de sèries documentals. L'objectiu que la Comissió persegueix amb la creació d'aquests grups és dinamitzar l'aprovació de taules d'avaluació documental (TAD). Segons les memòries anuals de la CNATD, l'objectiu s'aconsegueix, perquè del total de propostes aprovades un 51% han estat realitzades pels diferents grups de treball que la Comissió coordina.

Des de 1995 la Comissió Nacional ha creat nou grups d'avaluació (1). L'any 1998, arran de diverses converses entre el Servei d'Arxius i els responsables d'arxius d'algunes universitats catalanes, es va constituir el Grup de Treball d'Avaluació i Tria de Documentació de les Universitats (GATDU) que, com la resta de grups, és vinculat a l'òrgan col·legiat que té la competència per avaluar la documentació a Catalunya.

Els responsables dels arxius de quatre universitats catalanes i una vocal de la CNATD integren el GATDU. En concret són: Antoni Borfo, cap de l'arxiu de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Joaquim Borràs, cap de l'arxiu de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), Dolors Moyano, cap de l'arxiu de la Universitat Rovira i Virgili (URV), Montserrat Vilalta, cap de l'arxiu de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i Àngels Bernal, coordinadora del grup en tant que vocal de la CNATD, de la qual n'és membre en representació de l'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC).

El GATDU ha realitzat el seu treball al llarg de tres temporades, d'un any aproximat de durada. En tres ocasions s'han nomenat o renovat els seus membres. Cal dir que en la darrera, també en va formar part la responsable de l'Arxiu Central del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) de la Generalitat de Catalunya, Arantxa Rovira. Amb la seva incorporació al grup es pretenia avaluar sèries del DURSI estretament relacionades amb les sèries avaluades

QÜESTIONS DE TREBALL

UNA EXPERIÈNCIA D'AVALUACIÓ EN GRUP: ELS DOCUMENTS DE LES UNIVERSITATS

seus components, l'objectiu principal del grup és l'avaluació de documentació pròpia de les universitats públiques catalanes. En aquest sentit, del total de propostes elevades a la CNATD només una té el caràcter de documentació comuna al conjunt de l'Administració pública catalana.

Fins ara, el GATDU ha presentat 45 propostes d'avaluació, de les quals 33 ja s'han aprovat i publicat al DOGC (Ordres de 18.10.1999 i de 3.7.2001). Les altres 12 s'han lliurat a la Comissió el desembre de 2002.

El contingut similar dels arxius de les quatre universitats presentades al GATDU, i també el fet que en cadascuna d'elles s'hagi aplicat el mateix sistema de gestió documental, ha facilitat el ràpid consens sobre els diversos aspectes de les tasques a realitzar. És en aquest sentit que creiem que l'experiència del GATDU es diferencia de la d'altres grups de treball d'avaluació i tria. Per això, la resumim a continuació, tot pensat que pot ser d'utilitat per a grups d'avaluació de característiques similars.

2. L'adaptació del formulari de la CNATD

El GATDU ha elaborat les propostes d'avaluació i tria seguint el formulari i les instruccions generals de la CNATD. El formulari oficial es divideix en els següents apartats: 1. *Organisme que fa la proposta*, 2. *Descripció de la documentació*, 3. *Valor de la documentació*, 4. *Accés a la documentació* i 5. *Proposta de tria i eliminació*. Atès que abans de la publicació de la nova llei d'arxius (Llei 10/2001, d'Arxius i Documents) la CNATD no emetia cap resolució sobre l'accés, el GATDU no ha considerat obligatori complir l'apartat que en fa referència, però sí que ha considerat recomanable indicar les possibles restriccions de consulta.

Per a cada apartat el formulari d'avaluació tipifica el contingut a con-

S U M A R I

QÜESTIONS DE TREBALL

Una experiència d'avaluació en grup: els documents de les universitats

CRÒNICA

AGENDA

NOUS FONDS I DOCUMENTS INGRESSATS ALS ARXIUS

NOUS INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ DELS ARXIUS

BIBLIOGRAFIA

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA

El llibre d'actes de la Institució de les Lletres Catalanes de 1937-1939

signar. En aquest sentit, sempre s'ha intentat recollir la màxima informació possible que es demana a l'imprès, donant explicacions i motivacions clares, precises, breus i suficients. Però, a més a més, s'ha ampliat el formulari de la CNATD a fi de recollir dades que són d'interès per a la gestió documental dels arxius universitaris. En concret, s'hi ha inclòs el següent:

A l'apartat 2. *Descripció de la documentació*

- el títol del quadre de classificació,
- la tramitació administrativa,
- les unitats productores,
- les funcions bàsiques de les unitats.

A l'apartat 3. *Valor de la documentació*

- el valor científic i tecnològic,
- la condició d'essencial.

I, al final del formulari, després de l'apartat 5. *Proposta de tria i eliminació*

- la regla de conservació i eliminació.

La informació afegida a l'apartat que descriu la documentació pretén aprofundir en el coneixement de la gestió documental de la universitat que elabora la proposta i contrastar-la amb la de les altres universitats. A *títol del quadre de classificació* es recullen els nivells de classificació d'on depèn la sèrie a avaluar, per tal de contrastar els quadres de classificació. A *tramitació administrativa* s'analiza el procediment administratiu que afecta la documentació de cada universitat, el que facilita la comprensió de l'expedient i dels documents que l'integren. En el camp de les *unitats productores* es relacionen les unitats que conserven l'expedient principal i les que conserven els secundaris. I, com les unitats que intervenen en la gestió (sobretot, en la de l'expedient secundari) poden ser diferents en cada universitat, a *funcions bàsiques de les unitats* s'exposen les funcions que exerceixen els òrgans universitaris que produeixen la sèrie objecte d'avaluació.

Atès que una de les funcions principals de les universitats és la recerca, a l'apartat dedicat als valors s'hi afegeix la possibilitat d'informar sobre el *valor científic i tecnològic* dels documents. I, en un sentit més general, en aquest mateix apartat es valora la *condició d'essencial* que pot tenir la documentació per a la institució. Entenem per documents essencials aquells que són indispensables per al funcionament de la universitat i que, per aquesta condició, requereixen algun tipus de protecció especial que asseuri la seva recuperació en cas de risc.

Finalment, la *regla de conservació i eliminació* és la síntesi de la proposta realitzada (conservació, eliminació o mostreig) i -com detallarem més endavant- és l'eina per a l'elaboració del calendari de conservació, ja que informa sobre els terminis de retenció i la disposició final dels expedients tant principals com secundaris, en cadascuna de les tres fases documentals (activa, semiactiva i inactiva), fa referència a l'existència de diferents suports, a les condicions d'accés (lliure o reservat) i a la característica de document essencial.

Exemple de la Regla de conservació i eliminació del formulari del GATDU

Regla de conservació i eliminació								
Principal			Secundari			Suport	Accés	Essencial
A	SA	IN	A	SA	IN			
3 anys	5 anys	C	2 anys	1 any	E	PP i SO	R	si
Observacions i notes								

ARXIU. Butlletí del Servei d'Arxius	
<i>Edita</i>	Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
<i>Redacció</i>	Servei d'Arxius, carrer Portaferrissa, 1, 08002 Barcelona
<i>A/e.</i>	arxius@correu.gencat.es
	http://cultura.gencat.es/arxius
<i>Coordinació</i>	R. Planes i Albets, J. Teixidó i Montalà
<i>Tipografia</i>	Fotocomposició Merit, SCCL
<i>Impressió</i>	Printing Súrria, SL
<i>Tiratge</i>	2.500 exemplars
<i>Dipòsit legal</i>	B-17.466-93
<i>ISSN</i>	1133-3774

Per facilitar la lectura als vocals de la CNATD, el formulari presentat pel GATDU diferencia gràficament -amb un ombrejat- la informació addicional de la informació exigida a l'imprès oficial.

L'adaptació o personalització del formulari de la CNATD a les necessitats de la gestió documental dels arxius universitaris és un dels pilars de les tasques d'avaluació que s'han realitzat i el mètode de treball que tot seguit exposem, n'és l'altre.

3. La metodologia de treball

Des de l'inici el grup ha seguit la mateixa metodologia de treball, conscient que era necessària per obtenir uns resultats. Anualment s'ha revisat el mètode seguit i les conclusions han servit per agilitar certs aspectes de l'estudi d'avaluació, però, bàsicament han ratificat els plantejaments inicials.

Cada membre del grup ha intentat elaborar anualment de dues a cinc propostes, en funció de la complexitat de les sèries documentals que evaluava. La tria d'aquestes sèries s'ha fet en grup utilitzant els criteris de prioritat següents: d'una banda, fer propostes d'avaluació de les sèries documentals generades de manera específica per l'organització universitària i d'altra banda, dins d'aquestes, avaluar primer les sèries documentals que han generat un major volum de documentació.

Després de l'assignació de les sèries a avaluar per cada arxiver, s'iniciava el període de treball individual de cadascú a la seva universitat: l'estudi de la legislació i la normativa que afectava la sèrie, el treball conjunt amb els productors de la documentació per conèixer les funcions i el procés administratiu, l'anàlisi sobre els valors dels documents, etc. En definitiva, es tractava de concretar els diferents aspectes que el formulari d'avaluació i tria del GATDU demana.

Complimentades les propostes, cada arxiver trameta les que havia preparat a la resta dels membres del grup per tal que durant una reunió de coordinació -aproximadament bimensual-, s'aportessin exemples concrets de les altres universitats. Entre tots s'estudiava el material aportat i s'exposaven dubtes i esmenes. Finalitzat l'anàlisi en grup, s'incorporaven les esmenes discutides i es consensuava la proposta d'avaluació.

Però, abans de ser tramesa a la Comissió Nacional, la versió consensuada de la proposta era estudiada pel servei jurídic de cada universitat per tal que en donés el seu vistiplau. La validació del servei jurídic de les universitats és una garantia addicional que el GATDU aporta a la CNATD, donada la legislació i normativa específica, tant la pròpia com l'autonòmica i l'estatal, que afecta el funcionament de les universitats.

Exemple de la clàusula utilitzada al final del formulari del GATDU per recollir la validació dels serveis jurídics.

Vista la present proposta d'avaluació i tria de documentació corresponent a la sèrie de (*denominació de la sèrie*), S'INFORMA FAVORABLEMENT sobre els terminis i les condicions proposades per a la seva conservació, per considerar que el seu contingut s'ajusta a l'establert per la normativa vigent.
Càrrec
Nom i cognoms
Lloc i data.

Una última reunió anual dels membres del GATDU permetia aportar les propostes definitives amb diversos exemples i amb el vist i plau del servei jurídic universitari corresponent. Totes les propostes consensuades i validades jurídicament es trameten a la CNATD junt amb el calendari de conservació (en versió reduïda de la regla de conservació sobre la disposició final de l'expedient principal), on es descriuen les propostes agrupades per competències, funcions i activitats, d'acord amb el sistema de classificació funcional utilitzat per les quatre universitats.

Exemple del calendari de conservació presentat a la CNATD (recull les noves propostes i les aprovades anteriorment).

A nivell pràctic és important de destacar la facilitat per treballar a distància que ofereixen els actuals sistemes electrònics de comunicació, ja que permeten en tot moment el contacte directe i la tramesa de materials entre els integrants del grup.

Hi ha dos aspectes que ens interessa destacar del grup de treball que han fet possible el funcionament d'aquesta metodologia: d'una banda, els arxius de les universitats que formen part del GATDU disposen de quadres de classificació funcional similars basats en els sistemes integrats de gestió dels documents, i, d'altra banda, una estructura organitzativa molt semblant de les universitats ha permès el coneixement i discussió de les diferents sèries documentals.

Però sobretot cal tenir en compte que la bona col·laboració entre les diferents persones del grup per assolir uns objectius comuns, ha estat un aspecte essencial perquè la metodologia donés uns bons resultats; n'és prova tant l'avaluació de les 45 sèries documentals, com l'esforç per elaborar el calendari de conservació comú que tot seguit expliquem.

4. Vers un calendari de conservació i eliminació

El propòsit de l'avaluació documental per al GATDU, a banda de les raons intrínseques d'aquest procés de gestió documental, és l'elaboració d'un calendari de conservació i d'eliminació comú per a les universitats catalanes que hi participen. Per aquesta raó, des de l'inici d'aquest treball conjunt es va dissenyar un model de regla de conservació en la qual es materialitzessin els resultats de les propostes aprovades per la CNATD.

El model de calendari de conservació del GATDU s'articula en uns elements comuns que es basen, principalment, en fixar els períodes de retenció dels documents en cada fase (activa i semiactiva) i en la disposició final (inactiva). Aquests criteris es completen amb informació addicional com la menció d'essencial, el tipus de suport (paper, microformes, magnètics o òptics) i les observacions per a l'aplicació correcta de les regles.

Exemple del calendari de conservació del GATDU, eina de treball per als arxius universitaris que inclou la regla de conservació i eliminació.

El nucli fonamental de la regla és, doncs, l'establiment dels terminis de conservació per a cada fase que indiquen un lloc precís, el suport i la solució adoptada (conservació, eliminació o mostreig). Aquests terminis de permanència estan expressats en anys naturals o en els indicadors acordats per aquells casos en què el

període està obert fins la resolució administrativa corresponent (999, 888, 777 (2)). Els terminis són l'expressió de combinar el resultat del model de la CNATD i la necessitat d'articular un mètode pràctic per fixar la permanència i la transferència dels expedients en les diferents fases, d'acord amb la pròpia regla de conservació. Mitjançant aquest sistema es pot assolir l'objectiu de regularitzar les transferències, tot alliberant la documentació innecessària de les oficines productores amb terminis precisos.

Per tal que aquest calendari es vagi nodrint amb les propostes del grup, s'ha planificat un mètode d'elaboració progressiu, en el qual s'apleguin les regles per nivells generals del quadre de classificació de totes les universitats (Gestió de la recerca, Organització de la docència...). Aquests nivells del quadre emmarquen les sèries que s'han avaluat, i cada sèrie s'identifica amb un número d'ordre consecutiu i amb el codi oficial de TAD publicat al DOGC.

En una primera fase, aquest model de calendari s'aplica a les sèries documentals avaluades pel GATDU, és a dir, la documentació pròpia de les universitats. En una propera fase, la intenció és incloure al calendari de conservació totes aquelles sèries avaluades per a l'Administració catalana, que siguin d'aplicació a les universitats i que han estat ja publicades al DOGC. Aquest material formarà part d'un calendari comú i accessible per a les universitats del GATDU, mitjançant la consulta per Internet.

La referència d'aquest model es basa en l'experiència de les universitats quebequeses (3), ja que en les darreres dècades han aprovat un calendari comú que s'ha demostrat efectiu i d'una qualitat innegable. Aquest referent adaptat a les nostres necessitats, ha estat un bon punt de partida i un model a seguir.

5. La valoració del treball realitzat

Els resultats aconseguits durant aquestes tres temporades han estat possibles gràcies a la definició d'un formulari adaptat a les nostres necessitats, a la col·laboració en el treball seguint una metodologia rigorosa i un ritme constant, i a la cerca d'uns objectius comuns. En aquest sentit, les reflexions que en fem són les següents:

- L'adaptació del formulari de la CNATD ens ha permès obtenir informació d'interès per a la gestió documental pròpia de les universitats sobre: unitats administratives implicades en un mateix procediment; identificació de tipologies de documents i d'expedients; definició de circuits, i en conseqüència, localització d'expedients principals i secundaris; volums de producció documental, entre d'altres.
- La metodologia seguida ha garantit que, efectivament, les quatre universitats identificaven el mateix objecte d'avaluació; això és especialment important en el cas d'institucions que tenen un ampli grau d'autonomia organitzativa, com ho són les universitats. El ritme de treball, caracteritzat per postes en comú bimensuals i per oferir els resultats anualment, creiem que ha equilibrat esforços i beneficis, de manera realista i sense crear falses expectatives, però exigint uns mínims resultats periòdicament.
- Els objectius comuns han estat la immediata recuperació d'espai, a partir de les eliminacions aprovades per la CNATD, i l'elaboració d'un calendari de conservació, veritable mesura de racionalització de l'arxiu, que permet planificar millor la gestió documental.

En relació a les sèries avaluades, en total s'han elaborat 45 propostes, 33 de les quals ja estan aprovades per la CNATD i publicades al DOGC, i 12 resten pendents del dictamen final de la Comissió. Per tipus de disposició, la quantitat de propostes presentades és:

Disposició	Aprovada per la CNATD	Pendent d'aprovació	Totals
Destrucció total	10	5	15
Conservació permanent	12	3	15
Mostreig per buidat selectiu	11	4	15
	33	12	45

Aquestes xifres mostren, casualment, un nombre de propostes idèntic per a cada tipus de disposició. Però sovint, el volum docu-

mental de les sèries de destrucció total és superior al volum documental generat per algunes de les sèries de conservació permanent i de mostreig. Per exemple: la sèrie d'*Exàmens i treballs d'estudiants* (TAD 302), per a la qual la disposició final és de destrucció total, allibera 234 ml a l'any a la UPF, o la sèrie d'*Expedients de beques i ajuts per a l'estudi de caràcter general* (TAD 310) permet reduir anualment a la UAB 35 ml de documentació. Mentre les sèries de conservació permanent, com ara *Llibre de registre de títols oficials o Actes de notes*, ocupen pocs metres lineals.

Referent als tipus de disposició, apuntem algunes consideracions:

- **Destrucció total.** Atès que un dels objectius de l'avaluació és no conservar documentació que ha perdut tot valor, estalviant dedicar-hi recursos (d'espai, de material...), és lògic començar per avaluar sèries que es preveuen eliminables. Tanmateix, justament per aquest motiu, creiem convenient i necessari avaluar també les sèries recapitulatives i relacionades per tal de presentar-les conjuntament a la CNATD.
- **Conservació permanent.** Durant aquest temps hem hagut de fer front a algunes qüestions complicades, com el cas de la sèrie *Programes d'assignatures* (TAD 309), per a la qual es va proposar la conservació permanent, independentment del suport dels documents. En l'actualitat algunes universitats han optat per publicar electrònicament els programes de les assignatures, per tant, es pot donar el cas que la sèrie es conservi només en suport electrònic. Com a arxivers, pensem en el risc que encara avui suposa garantir la

inalterabilitat, l'autenticitat i la perdurabilitat d'aquest nou suport. Cada cop més, és inajornable disposar de normes i directrius clares al respecte.

- **Mostreig per buidat selectiu.** Cal acceptar que no sempre serà fàcil eliminar de cada expedient els documents sense valor secundari en aplicació del buidat selectiu prescrit. Però, per aquestes sèries, varem considerar que el mostreig per buidat selectiu era l'única tècnica mitjançant la qual es deixa testimoni fidel de determinades funcions i activitats desenvolupades per la Universitat, sense renunciar a reduir el volum documental de la sèrie. D'altra banda, l'aplicació del mostreig ens dóna l'oportunitat d'intervenir als arxius de gestió, modificant hàbits d'arxivament tradicionals, i adaptar-los a les regles del calendari de conservació i eliminació.

Per acabar, volem destacar els beneficis quantitius i qualitius que hem obtingut del treball en equip. Cal dir que, difícilment en el mateix període de temps, un sol arxiver hauria aconseguit fer un total de 45 propostes. Però, sobretot, volem destacar la millora qualitativa que el treball contrastat i consensuat en grup ha afegit a cadascuna de les propostes, benefici gens menyspreable, especialment quan iniciem una tasca tan important i arriscada com és l'avaluació documental, amb la voluntat afegida d'establir el calendari de conservació, eina de qualitat de tot sistema de gestió documental.

ÀNGELS BERNAL, TONI BORFO,
QUIM BORRÁS, LOLI MOYANO
I MONTSE VILALTA

Nova seu de l'Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès (2002)
(Fotos Servei d'Arxius: L. Cermeno)

iniciatives de joves arquitectes. El projecte guanyador de l'esmentat concurs, en el qual hi participaven quatre equips d'arquitectes, va ser el del Rob Dubois i Schuichi Kobari. L'any 1999 el Departament de Cultura, en virtut del conveni de construcció de 8 d'octubre, adjudicava la redacció del projecte executiu als esmentats arquitectes i la contractació de les obres.

El nou edifici té una superfície total de 1.600 m², que permeten disposar d'una àmplia sala de consulta amb 12 punts per als investigadors i un espai de consulta de documents audiovisuals i connexió a Internet. La mateixa sala es pot sectorialitzar de forma que s'obté d'un espai per les activitats de difusió del centre (exposicions, conferències...). Dins l'àmbit restringit disposa d'una zona de descàrrega de documentació i magatzem i una altra de desinsectació; d'una àmplia sala de classificació i de 6 dipòsits de documentació amb una capacitat total de 9.000 metres lineals de prestatgeria. Un d'aquests dipòsits documentals s'ha subdividit i està adaptat per a documents de gran format (plànols, cartells, etc.) i per a documents especials (fotogràfics, magnètics, etc.).

L'edifici és adaptat per a persones amb discapacitats físiques i disposa de mesures de seguretat contra foc i intrusió.

La inversió total en obres i mobiliari ha estat de 12.484.080 euros, en els exercicis que van de 1999 a 2001.

L'adreça és Avinguda d'Europa, 24 (La Girada), 08720 Vilafranca del Penedès (Alt Penedès)

Tel. 938 172 311, Fax: 938 903 161. El director és Josep Maria Masachs i Suriol. Podeu trobar més informació a <http://cultura.gencat.net/arxius/>

Incoació per a la catalogació d'un bé del patrimoni documental

Edicte de 5 de novembre de 2002, de notificació de la resolució del director gene-

(1) Ponència de Lluís Cermeno. Textos del III Coloquio Internacional de Ciencias de la Documentación y III Congreso de Archivos de Castilla y León. Debates núm. 1. Departamento de Biblioteconomía y Documentación. Universidad de Salamanca. Salamanca, 2002.

(2) 999=substituit per nova versió; 888=retenció fins al tancament de l'expedient; 777=fins que ho estableixi l'autorització administrativa.

(3) Recueil des règles de conservation des documents des établissements universitaires québécois (<http://www.crepuq.qc.ca/recueil/pt.htm>)

CRÒNICA

Inauguració de la nova seu de l'Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès

El dia 14 de desembre de 2002 el conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, l'alcalde de Vilafranca del Penedès i la presidenta del Consell Comarcal de l'Alt Penedès van inaugurar la nova seu de l'Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès.

L'Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès va ser un dels primers centres de la Xarxa d'Arxius Històrics Comarcals de Catalunya, en concret, des de l'any 1983. Des d'aquell any la seu de l'arxiu era la casa Torras i Bages situada al nucli històric de la ciutat. Atès l'increment

de funcions de l'arxiu i del nombre i embalum dels fons ingressats, el centre havia arribat a una situació de col·lapse a les seves instal·lacions que feia del tot recomanable la construcció d'una nova seu, més moderna i funcional, que donés resposta a les noves necessitats tècniques i de creixement d'aquest arxiu.

La decisió de les administracions va ser la construcció d'un edifici de nova planta al barri vilafranquí de la Girada, una zona d'eixample de la ciutat molt propera al centre urbà i als principals centres de transport públic. El projecte del nou edifici va ser objecte de concurs el 1997 en el marc dels acords establerts entre la Generalitat de Catalunya i el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya per fomentar les

ral del Patrimoni Cultural de 23 de maig de 2002, per la qual s'incoa un expedient d'inclusió en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català a favor de l'arxiu de Josep Puig i Cadafalch (DOGC núm. 3767, de 22.11.2002).

Adquisicions

Mitjançant la partida 671140100/4522 del pressupost del Servei d'Arxius d'enquany, per un import de 3.000 euros, ha estat comprat el fons documental patrimonial Bas i Balaguer, de Capellades (Anoia), format per 3 metres lineals de documents i 73 pergamins (segles XIV-XX).

AGENDA

Bages: exposició *Manresa. Visions Panoràmiques. Fotografies d'Ignasi Rubinart*, del 12 al 31 de desembre a la seu de l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa. Organitzada per l'Arxiu Comarcal i els Amics de l'Art Romànic del Bages. Per a més informació: AHC de Manresa, tel. 93 873 65 25.

Barcelonès: *53 Congrés de la Comissió Internacional per a l'Estudi de la Història de les Institucions Representatives i Parlamentàries*, del 3 al 6 de setembre de 2003. Organitzat per l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives de la Uni-

versitat Pompeu Fabra, l'Institut de Dret Històric de Bascònia -Euskal Herriko Zuzenbide Historikorako Institutua de la Universitat del País Basc- Eushal Herriko Unibertsitatea i el Museu d'Història de Catalunya. Per a més informació: Museu d'Història de Catalunya, tel. 93 225 47 00.

Gironès: 4t seminari sobre els antecedents i orígens del cinema, Imatge i viatge. *De les vistes òptiques al cinema: la configuració de l'imaginari turístic*, que es celebrarà el 4 i 5 d'abril de 2003 al Museu del Cinema de Girona. Organitzat pel Museu del Cinema, Departament de Geografia, Història i Història de l'Art de la Universitat de Girona i l'Escola Universitària de Turisme de la UdG. Per a més informació: Institut d'Estudis del Museu del Cinema, tel. 972 41 27 77.

Tarragonès: curs *El cinema com a font documental per a la història social*, que s'impartirà els dimarts, de 18-21 h., durant els mesos de febrer i març de 2003, a la seu de l'Arxiu Històric de Tarragona. Organitzat per l'Arxiu Històric de Tarragona i Anima't Serveis Culturals, amb la col·laboració del Cercle d'Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver. Per a més informació: AH de Tarragona, tel. 977 25 10 10.

NOUS FONDS I DOCUMENTS INGRESSATS ALS ARXIUS

(setembre-octubre de 2002)

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà: nova transferència del fons del Consell Comarcal del Baix Empordà (1994), 0,1 m lineals; transferència del fons de l'Ajuntament de la Bisbal d'Empordà, Àrea de Cultura (1991-1999), 2,3 m lineals; nova transferència del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Sant Feliu de Guíxols (1837-1989), 43 m lineals.

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: fons de l'ajuntament i del jutjat de pau de Santa Llogaia d'Alguema (s. XIX-XX), 6 m lineals; fons del col·legi públic "Torre d'en Reig" de Vilabertran (1966-1999), 1,2 m lineals; plànols cadastrals de finques rústiques de municipis de la comarca (1958-1960), 153 unitats.

Arxiu Històric de Girona: ingrés del manuscrit *Formularium diversorum instrumentorum et contractuum artis notariae* ...

(1731); fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Figueres, llibres registre de correspondència i causes (1927-1955), 16 llibres; fons Comercial Rexach S. L. (1911-1990), 4 m lineals; fons d'Adolf Fargnoli (1916-1935), 143 documents.

Arxiu Històric Comarcal de Manresa: documentació del Forn de Vidre (anys setanta del s. XX), 0,3 m lineals; nova transferència del fons personal Antoni Quintana (anys setanta del s. XX), 36 negatius fotogràfics; llibre de control de despeses i producció de Filatures Puig i Font de Montserrat (1903); documents solts (s. XVIII-XIX), 0,1 m lineals; 24 postals de la comarca (s. XX); 18 cartells (s. XX); 1 vídeo del 75è aniversari del Celler Cooperatiu de Salelles (1926-2001).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: transferència núm. 13 del fons de l'Ajuntament de Montblanc, documentació comptable (1993-1997), 2,35 m lineals.

Arxiu Històric Comarcal d'Olot: fons de la Penya Truc i Truc, d'Olot (1960-1994), 1,70 m lineals; fons Tomàs Capdevila i Farjas, d'Olot (1963-1991), 2.178 plànols; fons fotogràfic Esteve Morer, d'Olot (s. XX), 58 plaques de vidre i acerat; fons fotogràfic Gil Vidal i Forga, d'Olot (s. XX), 3.582 imatges, entre positius, negatius de pas universal i format mig, postals i plaques de vidre; fons fotogràfic Àngel Vila i Aulí, d'Olot (s. XX), 25 bobines originals 9,5 i 16 mm.

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: fons del Departament de Treball, expedients de cursos de formació ocupacional de la Unitat Territorial (1996-1997), 4 m lineals; fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, expedients d'operacions de pagament, correspondència de l'alcaldia, expedients i padrons de contribucions (1988-2002), 12,4 m lineals; fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 4 de Sant Feliu de Llobregat (1979-1981), 12 m lineals; protocols notarial del districte de Sant Feliu de Llobregat (1984-2002), 171 volums; fons de la família Claramunt, de Sant Feliu de Llobregat (1927-2001), 3 m lineals; 5 fotografies (1995); 197 imatges digitalitzades de col·leccions (1889-1998).

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: fons del Consell Comarcal del Solsonès (2002), 708 fotografies de la Fira de Sant Isidre de Solsona; fons personal d'Enric Serra i Maya (1950-2001), 7 m lineals.

Arxiu Històric de Tarragona: segon dipòsit del fons de la Federació d'Associacions de Veïns de Tarragona (1970-1990), 1 m lineal; segon dipòsit del fons de la Candidatura per a la participació dels Veïns (1979-1985), 0,5 m lineal; tercer dipòsit de l'Agrupació fotogràfica de Tarragona, 86 imatges de Tarragona (inícis del s. XX) i 109 fotografies d'estudi del fotògraf Francesc Català (anys quaranta del s. XX); col·lecció de postals de Pere Morlanes (anys vint i quaranta del s. XX), 650 unitats.

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: fons de l'Ajuntament de Terrassa, expedients d'activitats molestes (1986-1992), 7,2 m lineals i 85 plànols del parcel·lari urbà de 1931; fons de l'associació Coordinadora per a la Salvaguarda del Massís de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac (1978-

1984), 0,5 m lineals; fons del Club d'Escacs Terrassa (1946-2000), 1,2 m lineals; nova transferència a la col·lecció Esperantisme Terrassenc, documents de Valentí Alavedra i Alsina (1910-1930), 0,8 m lineals.

Arxiu Històric Comarcal de Valls: proto-

cols notarial del districte de Valls (1951-1960), 11,40 m lineals.

Arxiu Històric Comarcal del Vendrell: fons de l'Ajuntament del Vendrell, Patronat Municipal de Cultura (1992-1998), 7 m lineals i Intervenció (1967-1995), 19 m lineals.

NOUS INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ DELS ARXIUS

(setembre-octubre de 2002)

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà: inventari del fons patrimonial del mas Torrelles de Santa Cristina d'Aro (1647-1851).

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: inventari del fons patrimonial Puig de Vilaür (1576/1858).

Arxiu Històric de Girona: catàlegs de les notaries Província de Marina del districte notarial de la Bisbal d'Empordà (1751-1881); catàleg de les fotografies de la Comissió Tècnica del Patrimoni (1981-1984); catàlegs de les fotografies del Govern Civil (1954-1976) i de la Comissió Provincial del Patrimoni Històric Artístic (1965-1981).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: descripció, a nivell de fons, amb la norma ISAD (G) dels fons dels ajuntaments de Montblanc, Pira, Savallà del Comtat, Solivella i Vilaverd; inventaris de les transferències núm. 11 i 13 del fons de l'Ajuntament de Montblanc (1922/2000).

Arxiu Històric Comarcal d'Olot: inventari del fons de la Penya Truc i Truc, d'Olot (1960-1994).

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: actualització dels inventaris de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat (1988-2002) i del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 4 de Sant Feliu de Llobregat (1979-1981).

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners: inventari del fons del Jut-

jat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Santa Coloma de Farners, documentació civil (1972) i penal (1970-1972); inventari del fons personal Josep M. Buch i Barraquer (1913-1974); inventari de la documentació en suport paper del fons Boix-Vallcrosa (1521-1922).

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: inventaris dels fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció de Solsona (1852-1994), Jutjat Municipal, Comarcal i de Districte de Solsona (1857-1989) i Jutjat Comarcal de Ponts (1945-1955).

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga: catàleg de pergamins del fons municipal de Vilagrassa (1227-1643).

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: revisió de l'inventari del grup de sèries d'Eleccions de l'Ajuntament de Terrassa (1822-1889); revisió de l'inventari del fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Cerdanyola del Vallès (1966-1986); inventari del fons de l'associació Coordinadora per a la Salvaguarda del massís de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac (1978-1984); inventari de la col·lecció Esperantisme Terrassenc, documents de Valentí Serra i Alsina (1910-1930).

Arxiu Històric Comarcal del Vendrell: inventari del fons de l'Ajuntament del Vendrell, Patronat Municipal de Turisme (1988-1989).

Arxiu Històric General d'Aran: inventari del fons de l'Ajuntament d'Arròs e Vila (1551-1899), i del fons patrimonial Çò de Solèr, Garòs (1569-1957)

BIBLIOGRAFIA

ANC. *Butlletí de l'Arxiu Nacional de Catalunya*. N. 2. S. I., octubre 2002, 15 p.
Arxiu Històric de Girona. Informació. N. 19. Girona, novembre 2002. 4 p.
CIERBIDE, Ricardo. *Edició crítica dels manuscrits catalans inèdits de l'orde de Sant Joan de Jerusalem (segles XIV-XV)*. Barcelona: Fundació Noguera, 2002. (Textos i documents; 34). 491 p.
Codi deontològic dels arxivers catalans. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, [2002]. (Textos; 1). 22 p.
DUBOIS, R.; KOBARI, S.; HIDALGO, J.; HARTMANN, D. "Sede del Archivo Histórico Comarcal. Vilafranca del Penedès = Headquarters of the Historic Regional Archive. Vilafranca del Penedès". A: *On/Diseño*. N. 237 (Barce-

lona, novembre 2002), p. 218-231.
Fons de l'Ajuntament de Montblanc (1652-2002). Montblanc: Arxiu Històric Comarcal de Montblanc, 2002 [fullet].
GRABULEDA I SITJÀ, Josep. "L'Arxiu Històric: els pergamins municipals de Banyoles". A: *El Llegat*, Ajuntament de Banyoles, Amics dels Museus de Banyoles, núm. 2 (estiu 2002), p. [6].
GRAU I PUJOL, Josep M. T. "Fonts per a la història del bosc a l'època contemporània. Documentació dels partits judicials de Valls i Montblanc conservada en el fons del districte forestal de Tarragona (Arxiu Històric de Tarragona)". A: *Quaderns de Vilaniu. Miscel·lània de l'Alt Camp*. N. 41 (Valls, maig 2002), p. 61-66.
GRAU I PUJOL, J.M.T., BENIMELI MOR-

ROS, R. "La recuperació del patrimoni documental de Roda de Berà". A: *Boi*. Any 5. N. 9 (Roda de Berà, estiu 2002), p. 8-10.

GUARDIOLA, Gaspar. "Documents de l'Arxiu Parroquial de Castellfollit". A: *Basalt*. N. 76 (Castellfollit de la Roca, abril 2002), p. 7.

GUARDIOLA, Gaspar. "La notaria i els notaris de la vila de Castellfollit. Una aproximació a la realitat". A: *Basalt*. N. 77 (Castellfollit de la Roca, octubre 2002), p. 6-7.

HERNANDO I DELGADO, Josep. "Del llibre manuscrit al llibre imprès. La confecció del llibre a Barcelona durant el segle XV. Documentació notarial". A: *Arxiu de Textos Catalans Antics*. N. 21 (Barcelona, 2002), p. 257-603.

Imatge i Recerca. Ponències, experiències i comunicacions. VII Jornades Antoni Varés. 19-22 de novembre de 2002. Girona: Ajuntament de Girona, 2002. (Textos; 11). 376 p.

"L'Arxiu de la Corona d'Aragó i el Palau del Lloctinent". A: *L'Avenç. Revista d'història i cultura*. N. 275 (Barcelona, desembre 2002), p. 71-74.

Lligall. Revista catalana d'arxivística. N. 19. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, 2002. 338 p.

PADRÓS, Joan Antoni. "Construint mites. Reflexions soltes sobre l'educació i els arxius". A: *El Cartipàs del Plaforó*. N. 4 (Olot, novembre 2002), p. 1.

PLANES I ALBETS, Ramon. "Un llibre de l'arxiu de la confraria dels llibreters,

Barcelona 1635-1662". A: *Arxiu de Textos Catalans Antics*. N. 21 (Barcelona, 2002), p. 675-679.

PORTA I BALANYÀ, Josep M. "Els arxius comarcals a Catalunya". A: *Compactus. Revista d'Arxius i Biblioteques*. N. 4 (València, juliol-agost de 2002), p. 18-20.

PUIGVERT, Xavier. "La recuperació dels documents del corregidor de Girona". A: *El Cartipàs del Plafó*. N. 4 (Olot, novembre 2002), p. 2.

QUADRADO, Josep Maria. *Privilegios y*

franquias de Mallorca. A cura de Ricard Urgell. Palma de Mallorca: Govern de les Illes Balears, 2002.

RAVINA MARTIN, Manuel. "José Vargas Ponce y la creación de un Archivo Nacional", A: *Homenaje a Antonio Matilla Tascón*. Zamora: Instituto de Estudios Zamoranos Florián de Ocampo, 2002, p. 537-553.

VINYOLES, Teresa. *Una cercavila nocturna a la Tàrraga medieval (1325)*. Tàrraga: Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga, 2002 (Ardèvol, 5). 87 p.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA

El llibre d'actes de la Institució de les Lletres Catalanes de 1937-1939

El dia 13 de setembre de 1937, en plena guerra civil i en una situació de constants bombardeigs sobre la ciutat de Barcelona, el Govern de la Generalitat creava la Institució de les Lletres Catalanes amb la missió de fomentar i vetllar per la continuïtat, millora i expansió de la literatura catalana i d'actuar com a òrgan assessor del Departament de Cultura en qüestions de caràcter literari. D'aquesta manera s'intentava mantenir una certa normalitat dins de la vida cultural de la Catalunya trasbalsada per la guerra.

Si bé inicialment s'anomenà Institut de les Lletres Catalanes, ben aviat se li va canviar el nom pel d'Institució de les Lletres Catalanes, per tal d'evitar possibles confusions amb l'Institut d'Estudis Catalans. La Institució estava formada per membres titulars i membres adjunts i des d'un primer moment Josep Pous i Pagès ocupà el càrrec de president i Antoni Rovira i Virgili el de tresorer, mentre Carles Riba va fer les funcions de secretari fins el 30 d'octubre de 1937, quan Francesc Trabal assumí aquest càrrec. A més dels esmentats, també van formar part de la Institució Jaume Serra i Hüner, Pompeu Fabra, Jordi Rubió i Balaguer, Ferran Soldevila, Lluís Nicolau d'Olwer, Ernest Martínez Ferrando, Pere Coromines, Joan Oliver, Cèsar August Jordana, Joaquim Ruyra i Josep M. Capdevila. Pel que fa a la seva organització, s'estructurava en quatre seccions (d'edicions, de revistes, de relacions exteriors i de relacions interiors) i en el moment de la seva creació s'hi integrà l'anterior Comissió de les Lletres Catalanes i el Servei de Biblioteques del Front.

La Institució va deixar d'actuar al final de gener de 1939, quan la major part dels seus membres van passar a l'exili i, ben aviat, les seves funcions van ser assumides per la Fundació Ramon Llull, creada el març de 1939 a França.

De tota la documentació que va generar la Institució de les Lletres Catalanes al llarg dels 17 mesos de la seva existència, de moment només se n'ha pogut recuperar el llibre d'actes. Es tracta d'un llibre de 68 folis contenint les actes de les 47 reunions celebrades entre el 22 de setembre de 1937 i el 27 de gener de 1939, entre les quals cal destacar la del dia 20 de desembre de 1937, que inclou el projecte de

pressupost de la Institució per a l'any 1938, i la darrera, que se celebrà al mas Perxers de l'Agullana, ja camí de l'exili.

La importància d'aquest llibre d'actes rau en el fet que, a més de les informacions per a l'estudi del funcionament intern i de la història de la Institució, també ens forneix dades i notícies d'interès per a l'estudi de la trajectòria d'alguns dels escriptors catalans més importants del segle XX. En aquest aspecte, cal remarcar que si bé amb aquest llibre per si sol no podem arribar a estudiar al complet la situació de la literatura catalana i dels escriptors catalans durant la guerra civil, sí que ens aporta moltes dades que són un complement de primera mà important i imprescindible a d'altres fonts documentals, d'història oral o d'hemeroteca, atès que el seu contingut fa referència a escriptors i intel·lectuals vinculats a la Institució, bé a través del seu treball directe a la Institució, bé com a receptors d'encàrrecs o com a corresponsals. Així, aquest llibre ens aporta dades escadusseres però interessants sobre la biografia, ocupació, producció literària i altres activitats dels mateixos membres de la Institució, ja esmentats, i de personatges de renom com poden ser Anna Murià, Xavier Benguerel, Mercè Roderedra, Armand Obiols, Pere Calders, Clementina Arderiu, Pere Bohigas, Marià Manent, Josep Lleonart, Josep Carner, Marçal Olivari, Agustí Esclasans, Maurici Serrahima, Lluís Montanyà, Rafael Tasis, Gabriel Alomar o Ventura Gassol.

Amb tot, el seu valor principal és el de font per a l'estudi de la Institució. D'aquesta manera, entre moltes d'altres, hi trobem notícies referents a l'organització i funcionament del Servei de Biblioteques del Front, a l'emissió d'informes adreçats al conseller de Cultura, o a la intervenció en l'organització i formació de jurats dels diversos premis literaris i d'assaig promoguts per la Generalitat.

En l'àmbit de les relacions internacionals, diverses actes fan referència a l'establiment de contactes amb intel·lectuals i institucions culturals d'arreu d'Europa (Praga, París, Cambridge, Oxford, PEN Club francès, PEN Club de Londres, Virgínia Woolf, etc.), amb casals catalans d'Amèrica del Sud i amb els escriptors i intel·lectuals catalans que vivien a l'es-

tranger (Josep Carner i Ventura Gassol a París o Joan Mascaró a Cambridge, per exemple), i de la previsió de creació de biblioteques catalanes a biblioteques nacionals, universitats o institucions culturals de diverses ciutats d'Europa (Liverpool, Montpeller, Moscou, etc.), així com de les ajudes als escriptors catalans rebudes d'escriptors occitans o del PEN Club.

Pel que fa a tasques de difusió cultural, hi trobem referències a l'organització de conferències per a la tropa i a les escoles de guerra, casernes i entitats culturals; preparació de conferències radiades sobre cultura i literatura catalanes, així com moltes notícies de la Institució com a promotora de publicacions (la *Revista de Catalunya*, mereix especial esment) o bé les que proposen línies editorials amb diverses col·leccions. En la mateixa línia d'actuació, hi ha notícies de la promoció de publicacions d'obres catalanes en altres llengües i a la proposta d'edició de diccionaris bilingües català-anglès, francès, alemany, italià i rus i viceversa.

A més d'aquests, hi ha un ampli i divers ventall d'altres temes que van apareixent al llarg de les actes del llibre, com els problemes i necessitats de la vida cultural i editorial en una societat en guerra, materialitzats en les mancances de paper, d'electricitat, de matèries primeres d'impremta i del mateix personal de les impremtes; els efectes dels bombardeigs als dipòsits i sobre els estocs de llibres, etc.

En desfer-se la Institució és probable que aquest llibre d'actes restés en poder del secretari, l'escriptor Francesc Trabal, qui probablement se'l devia endur a l'exili, primer a França, a la residència d'intel·lectuals que es va crear al castell de Roissy-en-Brie, i, des d'allà, a Xile, on va arribar, juntament amb altres escriptors, a inicis de 1940. La importància d'aquest llibre devia fer que Francesc Trabal decidís dipositar-lo a l'arxiu del Centre Català de Santiago de Xile per tal d'assegurar-ne la seva conservació, lloc on va estar guardat fins el mes de desembre de 1992, quan es va donar al President Jordi Pujol, durant una visita oficial a Santiago de Xile.

Retornat a Catalunya, fou lliurat temporalment a l'actual Institució de les Lletres Catalanes per a la seva consulta i estudi, i, el mes de febrer de 1993, ingressà a l'ANC.

Aquest llibre d'actes de la Institució de les Lletres Catalanes és un exemple més de la molta documentació catalana que arran de la guerra va sortir de Catalunya. En aquest cas el llibre va ser curosament conservat pels seus posseïdors, de manera que ha pogut retornar a Catalunya, on resultarà de profit per a l'estudi de la Institució que el va generar i de la seva època.

MARC TORRAS

Ingressos (setembre-octubre de 2002)

Àrea del fons de l'Administració: *Fons de la Generalitat de Catalunya:* Departament de la Presidència: Registre General (1984-1992), 0,6 m. l.; Butlletins mensuals de cotitzacions al Règim General de la Seguretat Social (1986), 0,1 m lineals; Cens general d'associacions juvenils i entitats de serveis a

la joventut de Catalunya (1986-1993), 0,4 m lineals; Sol·licituds d'utilització d'instal·lacions de joventut (1989-1991), 0,4 m lineals; Expedients de subvencions per a escoles de formació d'educadors en el lleure infantil i juvenil (1993), 0,2 m lineals; Expedients de subvencions per a actuacions en el camp de la joventut per a ajuntaments i consells comarcals (1988-1992), 0,2 m lineals; Expedients d'organització d'activitats d'estiu per a infants i joves (1981-1993), 3,7 m lineals; Notificacions d'activitats de vacances per a infants i joves (1983-1993), 1,1 m lineals; Expedients d'inspecció de les activitats organitzatives per associacions i entitats que treballen en l'àmbit juvenil (1985), 0,1 m lineals; Convenis a organismes i entitats juvenils (1993), 0,3 m lineals; Expedients de subvencions a entitats juvenils (1983-1993), 1,1 m lineals; Departament de Cultura: Fotografies (positius i negatius) de la revista *Cultura* (1987-1996), 3 m lineals. *Fons d'Institucions*: Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC): Documentació de gestió (1979-1999), 39,7 m lineals. *Arxiu de Complement*: Ministeri de l'Interior. Direcció General de la Policia: Expedient de Lluís Companys Jover, núm. 15, instruït per la D. G. de Policia. Referència H.338 (1917-1942), 1 CD-R (còpia digital facilitada per l'Archivo Histórico Nacional).

Àrea dels fons històrics: *Fons d'associacions i fundacions*: Joventuts Obreres de Barri d'Acció Catòlica: documentació del secretariat i grups del Baix Llobregat (1978-1991), 0,2 m lineals. *Fons comercials i d'empreses*: Banc de Barcelona: llibres d'actes de la Junta de Govern, de Direcció i de la Junta d'Accionistes, memòries, llibres de comptabilitat, expedients de la suspensió de pagaments, accions, matrius d'accions, bonus de realització i talons pagats (1844-1929), 100 m lineals. *Fons patrimonials i familiars*: Família Boix de l'Escala (Alt Empordà): documentació i correspondència sobre la mostassaferia de l'Escala i Empúries i sobre l'administració del patrimoni familiar (1758/1921), 0,2 m. l.; Família Maynés: documentació de l'arquitecte Climent Maynés (segle XX), 2 m lineals. *Fons personals*: Ferran Soldevila: diplomes i certificacions de la seva vida acadèmica i professional (1918/1964); Carme Llinàs: diploma de l'Acadèmia Provincial de Costura de Girona (1903); Oleguer Bellavista: documentació i publicacions de parròquies i entitats eclesials (1948/2002), 2,4 m. l.; Josep Climent i Pasqual: escrit de memòries (1964), 0,1 m. l.; Teresa Calafell i Carrasco: documentació de les seves activitats com a titellaire i actriu teatral (1963-1999), 1,2 m. l.; Frederic Escofet i Alsina (coronel Escofet): documentació del Cos de Policia i Seguretat de Barcelona, mecanografiats d'obra original, correspondència personal i reculls de premsa (1936/1985), 0,9 m. l.; Gabriel Cardona: documentació, recull de premsa i publicacions de temàtica militar (1960-80), 0,8 m lineals. *Col·leccions*: col·lecció documental d'entitats juvenils; documentació i publicacions de diverses entitats (1980-2000), 50 m lineals.

Àrea dels fons d'imatges, gràfics i audiovisuals: Víctor Alba: 11 cassettes i 8 cintes de vídeo; Col·lecció documental sobre te-

atre a Ràdio Barcelona: àlbums amb material sobre els quadres d'actors de teatre radiofònic, entrades, fotografies, etc.; Dolors Marsans i Comas: material audiovisual procedent de les seves activitats com a dirigent a diverses associacions; *Fons personals*: Raimunda Elias: fotografies com a aviadora i altres procedents de l'Arxiu del Comissariat de Propaganda; Guillem Martínez/Caputxinada: ampliacions fotogràfiques procedents de l'exposició sobre la Caputxinada; Jaume Aymà Mayol: fotografies i dibuixos procedents de les editorials Aymà-Delàs, Aymà, Andorra i Barcino; Joan Aubeyzon Llopis: fotografies familiars i altres publicitàries; Gregorio López Raimundo: vídeo sobre l'acte de celebració del 65 aniversari de la fundació del PSUC; Josep Villalon: fotografies de relacions a l'exili i familiars; Col·lecció de cartells de Fidel de Moragas Yxart, i Fidel de Moragas de Moragas: cartells contemporanis de temàtica diversa; *Fons patrimonials*: Família Descàrrega, àlbmina (carta de visita); Carles Riba i Clementina Arderiu: diplomes i cartells; Salvador Tarragó i Cid: plànols procedents d'una exposició sobre urbanisme; Ferran Soldevila: títol de llicenciat en Filosofia i Lletres i títol de la Universitat de Montpeller; Agrupació de supervivents de la Lleua del Biberó 41; fotografies de les activitats de l'associació entre 1983 i 1986; *Fons personals (miscel·lània)*: Carme Llinàs: títol de costura de l'any 1903; Col·lecció de plànols: Tomàs López Pizcueta: plànol de les propietats de la Pia Almoina de Barcelona segons el capbreu de 1317-1326; Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya: material de la revista *Cultura*.

Nous instruments de descripció (setembre-octubre de 2002)

Àrea del fons de l'Administració: Continuació de la redacció de fitxes de descripció del projecte de la guia de fons de l'Arxiu: s'ha treballat els fons: Magistratura de Treball núm. 01 (fons 293), 02 (fons 455), 03 (fons 456), 04 (fons 457), 06 (fons 458), 07 (fons 459), 08 (fons 460), 09 (fons 461), 10 (fons 462), 11 (fons 463), 12 (fons 464), 13 (fons 465), 14 (fons 466), 15 (fons 467), 16 (fons 468), 17 (fons 469), 18 (fons 470) i Dispensari del Dr. Lluís Sayé (Dispensari Antituberculós) (fons 372). S'han informat i donat d'alta al sistema els ingressos de l'arxiu de Complement corresponents als fons: Complement de fons de la Generalitat de Catalunya: Informe confidencial sobre l'actuació de la Comissió de la Indústria de Guerra (1937), 3 CD-R; Imatges fixes en suport digital, vídeos en suport Betacam digital i vídeos editats en suport VHS provinents del Banc d'Imatge i So de l'Oficina Comarcal del Maresme del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya i dels següents departaments: Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Departament de Benestar Social, Departament d'Ensenyament i Departament de Justícia. *Complement de fons d'Institucions*: llibre de Registre per a ús del Mossos d'Esquadra Joan Casanovas i Bofill (1891-1921), 2 CD-R; i Imatges fixes en suport digital provinents del Banc d'Imatge i So de l'Institut Català del Voluntariat (INCAVOL). *Com-*

plement d'altres fons: correspondència rebuda i enviada per Jesús M. Bellido en funció del seu càrrec com a Comissari General de Cultes (1938-1939), 1 microfilm; i documentació del Govern d'Euskadi a Catalunya (1936-1940), 7 CD-R.

Àrea dels fons històrics: Primer tractament dels fons següents: Joventuts Obreres de Barris d'Acció Catòlica (JOBAC), sèrie Federacions (Pla de Llobregat i Montserrat) i de les donacions de Joan Enric Vives, Xavier Morlans i Teresa Cuxart (1973-1992) 2,5 ml.; Lemanos, S.A. (1884-1975) 3,5 ml. Tractament definitiu dels fons següents: Germanor de Minyons de Muntanya (1927-1959) 2,5 ml.; Germanor de Noies Guies (1927-1959) 0,6 ml.; Boy Scouts de Catalunya (1933-1974) 1,2 ml.; Armand de Fluvià (Moviment Gai) (1927-1996) 5,1 ml.; La Maquinista Terrestre y Marítima, SA, sèrie de Proveïment (1939-1976) 10,6 ml. i sèrie d'Administració d'encàrrecs (1869-1962) 10 ml. Arxiu de Complement: fons Família Saumell, regest de 15 pergamins (1314-1720) i fons Mas Perxés, regest de 70 pergamins (1212-1720). Continuació de la redacció de fitxes de descripció del projecte de la guia de fons de l'ANC. S'han realitzat les descripcions dels fons següents: Arxiu històric del Col·legi de Farmacèutics de la Província de Barcelona; Noies i Nois Escoltes (NINE); Casa Masfarné, S. A.; Rafael Torras Juvinyà, SA; Cottet Òptics; Hijo de J. Bassols, S.A.; Família Bernic (Sant Feliu de Guíxols, Baix Empordà); Llinatge Orobio-Batllori; Família Ferrer Cagigal; Llinatge Cruilles de Peratallada; Ramon Trias Fargas; Ramon Xuriguera i Parramona; Santiago de Cruilles de Peratallada i Bosch; i Antoni M. Sbert.

Crònica d'activitats:

Conferències: Cicle: *Els colors del món*, per Francesc Lozano Winterhalder, 11 de novembre, *Àfrica, el continent de l'esperança*; 18 de novembre, *Amèrica, entre la tradició i la modernitat*; 2 de desembre, *Oceania, l'exuberància de la naturalesa*; 9 de desembre, *Els pobles d'Europa a través de la música*; 16 de desembre, *La cultura de la vida de l'Àrtida a les estrelles*. Organitzat per l'ANC i l'Associació d'Amics de la UNESCO de Valldoreix-Sant Cugat i l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès.

Altres actes amb la participació de l'ANC: 5 de novembre, Palau de la Generalitat, acte de ratificació del fons Marc Aureli Vila; 20 de desembre, Palau de la Generalitat, presentació de la publicació *Els fons del partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC). Guerra Civil i clandestinitat. 1936-1977*; 25 de novembre, Palau de la Generalitat, acte de signatura de la donació dels fons del Banc de Barcelona.